

UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ
ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU”

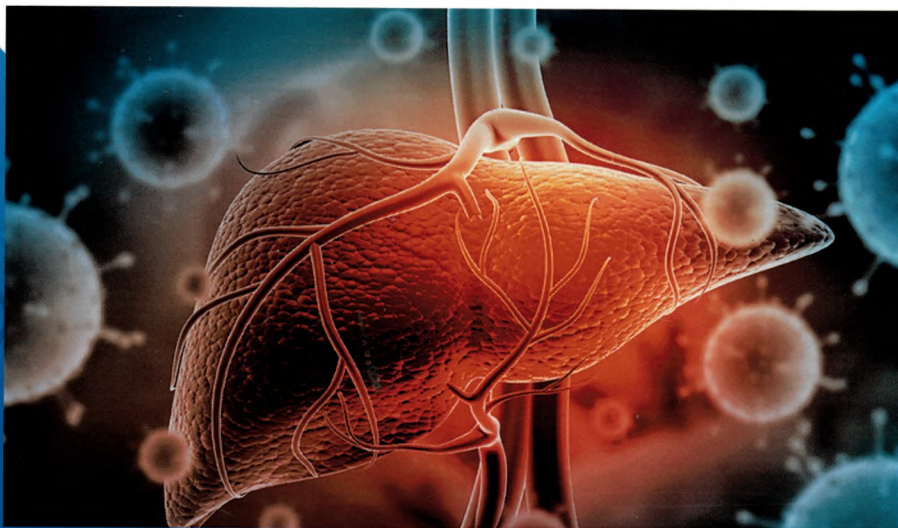

Disciplina de Gastroenterologie
Departamentul Medicină Internă
Facultatea de medicină nr.1

Laborator de Cercetare Gastroenterologie,
Centrul de Cercetare in Domeniul Sănătății
și Biomedicinei, Institutul Național
de Cercetare în Medicină și Sănătate

GHID DE CONDUITĂ A PACIENȚILOR CU BOLI CRONICE DIFUZE HEPATICE ÎN CONDIȚII DE PANDEMIE CU COVID-19

Ediția a II-a

Chișinău, 2022

**UNIVERSITATEA DE STAT
DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„NICOLAE TESTEMIȚANU”**

**Disciplina de
gastroenterologie
Departamentul Medicină
Internă Facultatea de
medicină nr.1**

**Laborator de cercetare
gastroenterologie, Centrul de
cercetare în domeniul sănătății și
biomedicinii, Institutul Național
de Cercetare în Medicină și
Sănătate**

**GHID DE CONDUITĂ A PACIENȚILOR CU BOLI CRONICE
DIFUZE HEPATICE ÎN CONDIȚII DE PANDEMIE CU COVID-19**

Ediția a II-a

Chișinău, 2022

CUPRINS

Introducere	6
Capitolul I. Prezentarea coronavirusului-19	9
1.1. Ce prezintă Coronavirusul-19?	9
1.2. Epidemiologia SARS-COV-2	10
1.2.1. Prevenirea și controlul infecției COVID-19.....	12
1.3. Fiziopatologia leziunilor poliorganice secundare infecției cu SARS-COV.....	12
Capitolul II. Prezentarea clinică a bolii COVID-19	18
2.1. Semnele și simptomele bolii (COVID-19).....	18
2.2. Manifestări gastrointestinale provocate de infecția COVID-19	19
2.2.1. Patofiziologia manifestărilor gastrointestinale în infecția COVID-19.....	21
2.3.1. Patofiziologia manifestărilor hepatobiliare în infecția virală COVID-19	23
Capitolul III. Managementul pacienților cu boli hepatice cronice în cadrul infecției COVID-19	33
3.1. Considerații generale de management a pacienților cu patologii hepatice cronice	33
3.1.1. Recomandări de evaluare a pacienților cu patologii hepatice cronice..	34
3.2. Considerații pentru pacienții cu boli hepatice cronice în condiții de ambulator.....	35
3.2.1. Recomandări pentru pacienții cu maladii hepatice cronice compensate	39
3.2.2. Recomandări pentru pacienți cu boala hepatică cronică decompensată	40
3.2.3. Recomandări pentru pacienții aflați în lista de așteptare pentru transplant hepatic.....	42
3.2.4. Regulile privind profilaxia COVID-19 pentru pacienți cu patologii hepatice cronice	51
3.3. Informație suplimentară de profilaxie a infecției COVID-19	54
3.4. Informație de imunizare împotriva infecției COVID-19.....	55
3.4.1. Recomandarile intermediare pentru vaccinarea COVID-19 la pacienții cu BCDF.....	55
3.4.2. In ce consta noutatea vaccinului anti-COVID?	56
3.4.3. Studiarea vaccinurilor ARNm Covid-19	57
3.4.4. Studiarea vaccinurilor virale vectoriale COVID-19.....	57
3.4.5. Momente cheie	58

3.4.6. Administrarea injectării de rapel cu vaccinele COVID-19 la pacienții cu patologia hepatică.....	64
3.4.7. Persoanele, eligibile pentru administrarea rapelului:	64
Capitolul IV. Abordări diagnostice la nivel ambulator și staționar	68
4.1. Metode de diagnostic folosite în patologii hepatice.....	68
4.2. Colaborarea cu asistența medicală primară	74
4.3. Asistența medicală spitalicească.....	74
Capitolul V. Considerații de tratament pentru COVID-19	76
5.1. Medicamente testate și utilizate pentru SARS-COV-2.....	76
5.2. Considerații generale pentru pacienții cu boli hepatice cronice și infecția virală COVID-19	77
5.3. Considerații specifice pentru pacienții cu boli hepatice cronice decompensate și COVID-19	77
5.4. Ipoteze relevante aflate în evaluare referitor la infecția virală COVID-19 în bolile hepatice cronice	85
Capitolul VI. Informație destinată pacienților cu boala cronică a ficatului în perioada de infecție virală COVID-19 (pentru diseminare)	89
Bibliografie (capitolul I-VI)	978
Capitolul VII. Aspectele psihologice ale conduitei pacienților cu boli cronice difuze ale ficatului în condițiile pandemiei COVID-19	117
7.1 Sănătatea mintală în timpul COVID-19	117
7.2. Problemele actuale psihoemoționale condiționate de pandemia COVID-19..	119
7.3. Principiile generale de menținere a sănătății mintale și suport psihosocial pentru persoanele cu patologii cronice, inclusiv boli cronice hepatice, în condițiile COVID-19	120
7.4. Informații pentru lucrătorii sistemului medical	124
Bibliografie (capitolul VII)	131